

سطح‌بندی سکونت‌گاه‌های اسکان غیررسمی با تأکید بر مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی با استفاده از مدل تصمیم‌گیری کوپراس (مطالعه موردی: شهر زاهدان)

زهره هادیانی^۱، حمیدرضا کمالی^۲، طیبه سرگلزایی جوان^۳

^۱ استادیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

^۲ کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی گردشگری، دانشگاه آزاد، زاهدان، ایران

^۳ کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

چکیده

رشد سریع شهر و شهرنشینی و افزایش جمعیت شهری در کشور یکی از مشکلات شهرها می‌باشد. یکی از راه‌حلهایی که امروزه، می‌تواند از مشکلات شهری بکاهد تقویت نقش سرمایه اجتماعی در جوامع شهری می‌باشد. بر این اساس، هدف این مقاله سنجش و رتبه‌بندی سرمایه اجتماعی در سکونتگاه‌های اسکان غیررسمی شهر زاهدان است. جامعه‌ی آماری پژوهش، شهروندان بالای ۱۸ سال شهر زاهدان است که با روش نمونه‌گیری تصادفی و با استفاده از فرمول کوکران، ۴۰۰ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب گردید. روش پژوهش توصیفی-تحلیلی و شیوه جمع‌آوری داده‌ها پیمایشی است. داده‌های به‌دست آمده از طریق پرسشنامه با روش آنتروپی، وزن‌دهی و با استفاده از مدل کوپراس مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که بین ۱۱ محله اسکان غیررسمی شهر زاهدان نابرابری در وجود سرمایه اجتماعی در این محله‌ها دیده می‌شود. به‌طوری‌که محله دره‌پنج‌شیر، مرادقلی، سیک‌سوزی و کارخانه نمک (NJ=۱۰۰، NJ=۹۳/۸۴، NJ=۹۲/۰۷)، بیشترین سرمایه اجتماعی را و محله چلی‌آباد، غریب‌آباد و نوک‌آباد (NJ=۴۶/۶۴، NJ=۵۵/۴۶، NJ=۵۸/۷۰) کمترین سرمایه اجتماعی را دارا می‌باشند. بر این اساس، لازم است که طی یک برنامه کوتاه مدت محله‌هایی که سرمایه اجتماعی کمتری دارند مورد توجه قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: اسکان غیررسمی، سرمایه اجتماعی، مدل کوپراس، شهر زاهدان.

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۴۳-۵۶